

"O'NUN ÖYKÜSÜ"

M. Kemal Adatepe

O, AIDS'le Kesişen Yaşam Yolunu Anlatıyor / Yayına haz.: Dr. Arın Namal. İst.: Çizge Tanıtım Mat., Temmuz 2000. 159 S. ISBN 975-97065-1-2

"O", yakınlarına ve kendisine daha fazla zarar gelmemesi için ismini açıklamak istemiyor, çünkü "O", AIDS hastasıdır; toplumun AIDS'liler hakkındaki önyargılı yaklaşımının "O"na AIDS kadar zarar verdiği aktardıklarından kolayca anlaşılakta.

"O", İstanbul'da doğmuş; sıradan bir çocukluk yaşamış. Yaşamı, ilkokul çağındayken babasının Almanya'ya işçi olarak çalışmaya gitmesiyle değişmeye başlamış. Aile dağılmış, "O" halanın yanına verilmiş. Yeni okul ve arkadaş çevresine uyum sağlayamamanın getirdiği problemler, anne babanın çocuklarını da yanlarına, Almanya'ya almalarıyla aşılmaya çalışılmış. Ancak bu kez Almanya'daki yeni çevre, yeni yaşam şekli, yeni sorunları gündeme getirmiş.

"O"nun Almanya'daki yaşamı üzerine yazdıklarında ilk göze çarpan nokta, "keşke" ve "başka çarem yoktu" ağırlıklı bir "özeleştir" olması. Kendisinin deyimiyle de, serserice bir yaşam, kabaran suç dosyası, çalışmak istememe, uzatılan yardım ellerine sırt çevirme ve sonuçta 15 aylık hapis cezası alınca hapse girmemek için Türkiye'ye kaçış... Bu yönüyle "O'nun öyküsü", az sayıdaki edebiyat ürünü ve araştırmanın yanı sıra, Almanya'daki göçmen-işçilerin yaşamları konusunda önemli bir kaynak kitap konumunda.

"O"nun yaşamı Türkiye'de yeni bir şekle giriyor; hala oğlunun yanında çalışma, askere gidiş, hala oğlunun parasını "gasp" etmesi, iş arama dönemi, pazarlamacılık yapmaya başlaması, tanıştığı bir kızla "sağlam işi olmadığı için" evlenememesi vs. Fakat "O"nun yaşamının dönüm noktasını travesti Nilüfer'le tanışması oluşturuyor. AIDS hastalığı "O"na, birlikte yaşamaya başladığı Nilüfer'den geçiyor. Öykünün bundan sonrası, özellikle Nilüfer'in ölümüne kadar olan bölümü, "sıradan" insanlar için her ne kadar "kabul edilebilir ölçülerin dışında" olsa da, İstanbul'da bir AIDS hastasının yaşamını anlattığı, basın, polis vs. bu konuya yaklaşımlarını yansıttığı için oldukça ilginç ve önemli.

Nilüfer'in ölümünden sonra "O"nun yaşamı yeniden şekillenmeye başlıyor. Parasız ve işsiz kalan "O", Türkiye'ye kesin dönüş yapan ailesinin çağrısı üzerine yanlarına yerleşiyor, "normal bir yaşam" sürdürmeye çalışıyor. Yeniden iş buluyor, semt pazarlarında satıcılık yapıyor. Ancak bir süre sonra çalışamaz duruma geliyor. Bundan sonra durumuna çözüm yolları aramaya, hastalık ve tedavisi hakkında bilgi edinmek için uğraşmaya başlıyor.

"O"nun yaşamıyla ilgili bir takım yargılamalar yapmasında, Almanya ile Türkiye'yi "kıyaslamasında", anlaşıldığı kadarıyla, Nilüfer'in hastalığı sürecinde ilk kez tanıştığı, kendi hastalığı sırasında yoğun olarak yaşadığı, Türkiye'nin sağlıksız sağlık politikaları önemli rol oynamış. Sağlık sorunları konusunda toplumun bilgilendirilmemesi, yetersiz tıp eğitimi, muayene ve tedaviden kaçınan doktorlar, hastaların kazanç kaynağı olarak görülmesi, vakıfların, derneklerin topladıkları yardımları hastalara ulaştırmaması vb.; Türkiye'de herkesin birbirine dert yandığı, ancak çözümsüzlüğü artık kanıksanmış, "normalleştiği" için artık sorun olarak algılanılmayan "konular", bu noktada sadece okunulmayı değil, üzerlerinde düşülmeyi, çözüm üretilmeyi bekliyor.

Türkiye'de Tıp Etiği ve AIDS konusundaki gönüllü çalışmalarıyla tanınan Dr. Arın Namal, tedavi süreci içerisinde tanıdığı AIDS hastası "O"nun el yazısıyla 55 sayfa tutan notlarını, yaşamından kesitler sunan belgeler ve fotoğraflarla da destekleyerek kitaplaştırmış.

Kitabın sonunda ayrıca "O"nun internet üzerinden AIDS konusunda yaptığı bir mini anket de yer almakta. Bir bütün olarak "O'nun öyküsü", çok farklı yaşama biçimlerinin insana ait gerçekler olduğunu önümüze koyması nedeniyle ilginç ve önemli.

Kitap Gazetesi, İstanbul, 10 (2001) 112, s. 2. ISSN 1300-0969